

Radicaal vanuit het Midden

Radicaal vanuit het Midden

RvhM

Schrijver: Nino Hendriks

Coverontwerp: Nino Hendriks

ISBN: 9789403816746

© **RvhM — Radicaal vanuit het Midden**

Inleiding

In een tijd waarin partijen vooral bezig zijn met beeldvorming, compromissen en campagnes, legt Radicaal vanuit het Midden (RvhM) iets totaal anders op tafel: een visionair boek waarin geen enkel thema wordt ontweken. Van migratie tot media, van zorg tot dierenrechten, van democratie tot energie.

Het boek leest als een combinatie van politieke thriller, morele aanklacht en strategisch manifest. In een vlijmscherpe, vaak confronterende stijl nemen we je mee door een samenleving die op drift is, én een plan om haar te herstellen. Geen wollige taal. Geen loze beloftes. Geen frames om te winnen. RvhM kiest positie. Elke pagina. Elk hoofdstuk. Met inhoud die klopt, voorstellen die uitvoerbaar zijn, en zinnen die je hardop laten denken: “Waarom zegt niemand dit?” Wat dit boek uitzonderlijk maakt, is dat het geen ‘wij tegen zij’ hanteert, maar juist breekt met kampdenken, polarisatie en ideologie. Het richt zich op iedereen die voelt dat het anders móét. Of je nu links, rechts of totaal afgehaakt bent. RvhM is scherp, eerlijk, radicaal en verrassend hoopvol. En misschien wel het begin van iets wat de Nederlandse politiek compleet op z’n kop gaat zetten. Wie dit boek uit heeft, zal zich nooit meer kunnen verschuilen achter onwetendheid.

Wie zijn wij? Geen partij die al jaren meedraait. Wij zijn mensen die zagen hoe alles vastloopt, en die besloten het niet bij analyse te laten. Dit boek is geen mening. Het is beleid. En als het je raakt, is dat precies de bedoeling. Dit boek is geen campagne. Het is geen verzameling beloftes of mooie woorden. Het is een diagnose. En een plan. Voor Nederland, zoals het is. En zoals het zou kunnen zijn.

We zeggen wat we vinden. We staan voor wat we zeggen. We zijn rauw, radicaal en realistisch. Het zal schuren. Het zal botsen. Maar het zal ook raken. Blader niet te snel door. Denk mee. Voel wat waar is.

Waarom ‘Radicaal vanuit het Midden’? Het woord “radicaal” is beladen, ja. Maar beladenheid betekent kracht. Het roept iets op. Het schudt mensen wakker. En dat is exact wat wij willen.

Wat betekent “radicaal” écht? Van oorsprong betekent het letterlijk: “terug naar de wortel”. In de politieke filosofie betekent het: problemen bij de kern aanpakken, niet aan de oppervlakte.

Links heeft radicaal links, rechts heeft radicaal rechts, maar het midden? Dat is altijd gepresenteerd als: slap, vaag, grijs, technisch en laf. Wij gooien dat beeld omver.

RvhM is niet geschreven voor de gevestigde orde. Niet voor partijen die al decennialang meebewegen met de macht. Niet voor mensen die tevreden zijn met hoe het gaat. Het is geschreven voor iedereen die al te vaak dacht: “Niemand spreekt nog voor mij.” Het is voor de politiek daklozen. De mensen die wél betrokken zijn, maar geen partij meer kunnen aanwijzen, dat klopt met hun verstand én gevoel. Die jarenlang hebben gestemd met tegenzin, of al jaren niet meer stemmen uit frustratie. Niet uit desinteresse. Het is voor de mensen met ruggengraat. Mensen die het lef hebben om ergens voor te staan, ook als het schuurt. Die klaar zijn met politiek correcte bullshit, maar ook niets moeten hebben van cynisme en haat. Het is voor wie denkt dat fatsoen en confrontatie best samen kunnen gaan. En ja, het is ook voor de twijfelaars. We bouwen. Doe mee.

De hoofdstukken

Elk punt raakt een ander fundament van een gezonde samenleving. Sommige thema's zullen voor de één zwaarder wegen dan voor de ander. En dat is precies waarom RvhM niet denkt in dogma's, maar in samenhang. Wat bij u begint, moet ook ergens anders aankomen. Hoofdstuk 1 gaat over financiën. Niet omdat geld belangrijker is dan mensen, maar omdat we hiermee alle deuren openen. Zonder realistische keuzes blijft elk plan een belofte. RvhM laat zien: het kan wél. Geen veilig lijstje van 10 punten. Geen 50 oneliners zonder plan. Wij zien het hele land. Niet ons eigen gelijk.

1	Financiën en Begrotingsbeleid	8
2	Democratie en Bestuur	29
3	Decentralisatie & Herverdeling v.d. Macht	40
4	Staatsschuld aan burgers	46
5	Rechtspraak en Rechtsstaat	50
6	Veiligheid	64
7	Zorg	73
8	Volksgezondheid	85
9	Vergrijzing en ouderenzorg	91
10	Verslaving	94
11	Gedoogbeleid	98
12	Grondrechten	102
13	Onderwijs	110
14	Ouderschap en Opvoeding	127
15	Jeugd en Mentale Gezondheid	135
16	Bestaanszekerheid	139
17	Werk en Sociale Zekerheid	148
18	Migratie en Asiel	156
19	Volkshuisvesting & Woningmarkt	168
20	Belastingen, Ondernemers en MKB	183
21	Pensioen en Oudedagsvoorziening	190
22	Infrastructuur en Regionale Ongelijkheid	193
23	Sport en Verenigingsleven	203
24	Kunst, Cultuur, Erfgoed en Media	206
25	Waterbeheer	221
26	Milieu en Natuurbeheer	225
27	Dierenwelzijn	228
28	Landbouw en Voedselvoorziening	241
29	Industrie	250
30	Klimaat en Energie	259
31	Wetenschap en Innovatie	277
32	Kunstmatige Intelligentie	282
33	Internationale Handel	296
34	Defensie	304
35	Europa	311
36	Internationale Crisis	327
37	Prioriteiten	340
38	Confrontatie	342

1. Financiën en begrotingsbeleid

De schatkist liegt niet. Maar Den Haag wel.

Elke keer als een politicus zegt “dat kan niet, daar is geen geld voor”, weet je: het is geen geldprobleem, het is een prioriteitsprobleem. Want wat zit er in de Nederlandse schatkist? In 2024 bedroegen de totale uitgaven van de rijksoverheid **€433 miljard**. Geen schatting, geen wensdenken, gewoon zwart-op-wit in de begroting.

En het meeste geld komt van jou: Inkomstenbelasting, loonheffing, vermogensheffing, BTW en accijnzen op alles van brood tot brandstof, sociale premies op je loon. En dan nog winstbelasting, energieheffingen, dividend, boetes, enzovoort.

Totaal aan inkomsten: zo’n **€402 miljard** per jaar. Het tekort?

± €31 miljard, op papier een probleem, maar in werkelijkheid: **ruimte**.

Want de staatsschuld is nog steeds laag en Nederland heeft economisch de ruimte om te kiezen. Alleen... men kiest niet.

Waar gaat die €433 miljard dan heen?

Categorie

Sociale zekerheid & arbeidsmarkt	± €107
Zorg (inclusief premies via Zvw/Wlz)	± €103
Onderwijs, cultuur & wetenschap	± € 53
Klimaat, infrastructuur, energie, stikstof	± € 24
Justitie, veiligheid & defensie	± € 28
Rente op schulden	± € 11
Overige & reserves	± €107
Totaal	± €433 miljard

Een immense som. En toch horen we elk jaar hetzelfde riedeltje:

"We moeten realistisch blijven." "We hebben beperkte ruimte."

"We kunnen niet alles tegelijk."

RvhM zegt: wat een kletsverhaal.

Waar zit de werkelijke ruimte? Niet in het verhogen van de btw.

Niet in het korten op mensen met lage inkomens.

Maar in het afschaffen van structurele scheefgroei en belangenpolitiek.

vrij te maken ruimte per jaar

Kafkaïaanse toeslagenbureaucratie	± €8 miljard
Fiscale privileges voor grote vermogens	± €5–10 miljard
Klimaatgeld zonder effect (biomassa, CCS, etc.)	± €3–5 miljard
Externe inhuur & consultancy binnen overheid	± €1–2 miljard
Renteaftrek, fiscale sluizen voor multinationals	± €2–4 miljard

Totale potentie: 15 tot 30 miljard structureel te herverdelen.

Niet eenmalig. Niet tijdelijk. **Elk jaar weer.**

En intussen?

Verzorgenden hollen van dienst naar dienst.

Jongeren kunnen geen woning krijgen.

De zorg kraakt, het onderwijs zucht, het vertrouwen verdwijnt.

En Den Haag speelt boekhouder in plaats van bestuurder.

RvhM draait de schatkist om.

Wij zeggen:

- Minder marketing, meer menselijkheid.
- Minder consultancy, meer mensen op de vloer.
- Minder renteaftrek voor villa's.
- Meer vaste contracten voor wie zorgt, onderwijst en bouwt.
- Minder subsidies voor schone schijn,
meer geld naar echte zekerheid.

“Nederland is niet arm; het wordt slecht bestuurd.

De schatkist liegt niet; alleen de mensen die hem beheren.”

Even in klare taal: Waar zit nu het geld?

- Het Klimaatfonds heeft tot 2030 zo'n 35 miljard euro klaarstaan.
- Het Nationaal Groeifonds: 20+ miljard, vaak gekoppeld aan 'groene innovatie'.
- Stikstof: 25 miljard, grotendeels bedoeld voor uitkoopregelingen en juridisch dichttimmeren van een mislukt systeem.
- EU-cofinanciering: Nederland draagt miljarden bij aan 'groene' programma's waar we vaak geen directe grip op hebben.

Wat kun je hiermee wél doen als je het ombuigt?

- Woningbouw versnellen.
- Energiearmoede bestrijden. (ipv energiebelasting verhogen)
- Zorg en jeugdzorg versterken via isolatiebanen & preventie.
- OV in regio's terugbrengen.
- Sport, onderwijs en dierenwelzijn structureel financieren.
- Digitalisering met toezicht, ipv megalomane databunkers.

De kern is: het geld is er.

Alleen wordt het uitgegeven aan oplossingen die vaak:

- symbolisch zijn (duurzame prestigeprojecten)
- niet effectief (subsidies zonder resultaatverplichting)
- of maatschappelijk destructief (mensen die opdraaien voor plannen die ze niet snappen of kunnen dragen)

Klimaatbeleid dat niks oplevert

1. Biomassacentrales – €11 miljard subsidie.

Nederland subsidieert het verbranden van hout (biomassa) als “groene energie”.

Wetenschappelijk bekend dat biomassa méér CO₂ uitstoot dan kolen per eenheid energie.

Toch verstrekt de overheid via de SDE++ regeling miljarden aan houtverbranding.

➤ **Resultaat: Meer uitstoot, verlies van bossen, én geldverbranding.**

2. Miljarden voor CO₂-opslag. (CCS)

Bedrijven als Shell krijgen miljarden (bijv. via project Porthos) om CO₂ onder de grond te stoppen.

➤ **Het effect is tijdelijk, onzeker, en houdt het fossiele verdienenmodel juist in stand. CCS is geen transitie, maar uitstelpolitiek vermomd als innovatie.**

3. Warmtenetten op afvalwarmte of gas, tientallen miljarden gepland

Duurzame warmtenetten” krijgen miljarden aan publieke financiering. Maar veel netten draaien (voorlopig) op gas, biomassa of restwarmte uit vervuilde industrie. Bewoners krijgen hoge kosten, zijn verplicht aangesloten en kunnen niet overstappen.

➤ **Resultaat: semi-fossiel systeem met publieke miljardensteun en nul vrijheid voor de burger.**

4. Miljarden aan Tesla-subsidies voor rijke huishoudens.

RVO-subsidies (SEPP) geven duizenden euro's voordeel voor EV's. In praktijk vooral gebruikt door de bovenlaag van de samenleving die al elektrisch rijdt.

➤ **Kosten: honderden miljoenen per jaar, CO₂-effect marginaal, sociale scheefgroei enorm.**

5. H2 (waterstof) waanzin, €9 tot €15 miljard voorzien voor onrendabele infrastructuur.

Nederland steekt miljarden in “groene waterstof” zonder eerst de basisinfrastructuur op orde te hebben. Veel toepassingen zijn energieverblindend en inefficiënt. (zoals waterstof in auto's of woningen)

➤ **Waterstof werkt misschien ooit in zware industrie, maar nu is het vooral PR voor het bedrijfsleven.**

6. Verduurzaming woningvoorraad via vage wijkaanpak, miljarden zonder meetbare output

Gemeenten krijgen geld om "van het gas af" te gaan, maar er is geen harde eis voor resultaat. Gemeentelijke 'proeftuinen' kosten miljoenen, maar leveren wisselende of geen CO₂-reductie op.

➤ **Woningcorporaties investeren blind, en burgers draaien ervoor op.**

7. Gratis emissierechten in de industrie – verliespost van miljarden

Grote uitstoters (staal, chemie) krijgen jaarlijks gratis CO₂-rechten. Alleen al in 2022/2023 goed voor miljardenverliezen aan potentiële opbrengst.

➤ **We betalen vervuilers om door te gaan, terwijl burgers elke vierkante meter moeten vergroenen.**

RvhM zegt:

“Als het miljarden kost, moet het iets opleveren.

Niet tegen klimaatbeleid; wél tegen niet-werkende symboliek.”

De Schatkist – Rekenkamer of Reddingsboei?

Het Ministerie van Financiën wordt vaak voorgesteld als neutrale beheerder van belastinggeld. Technisch. Nuchter. Onafhankelijk. Maar wie goed kijkt, ziet geen boekhouder, maar een politieke speler met voorkeuren, reflexen en belangen. De schatkist bepaalt wat wel en niet kan. En dat betekent: waar dromen sterven en waar macht groeit. Want je kunt mooie plannen maken voor onderwijs, zorg, veiligheid of duurzaamheid, maar zonder ruimte in de schatkist is alles wensdenken. En laat nu net dát de truc zijn: het ministerie bewaakt die ruimte als een poortwachter van de status quo.

“Voor wie is de schatkist open. En voor wie blijft hij dicht?”

De werkelijkheid

Multinationals ontwijken miljarden, maar dat is “legaal”. Belastingen op arbeid blijven hoog, maar vermogensgroei blijft deels onbelast. De burger krijgt toeslagen, maar pas nadat hij eerst zelf verdrinkt in vaste lasten en papierwerk. Klimaatsubsidies vloeien naar de Shells, niet naar huishoudens die willen verduurzamen. Belastingen worden “hervormd”, maar de druk verschuift nauwelijks van onder naar boven. De schatkist voedt het systeem in plaats van het te corrigeren. RvM wil een andere schatkist. Niet als symbool van soberheid, maar als instrument van rechtvaardigheid.

Onze koers:

1. Vertrouwen en Financiën

Schuld aan burgers inlossen.

➤ €2 tot €5 miljard per jaar.

Hervorming van bestuur, staatsrecht, decentralisatie:

➤ €1 miljard tijdelijk (adviesorganen, transitie, digitalisering)

Totaal: ca. €3-6 miljard/jaar.

2. Systeem: Structuur en Overheidsdiensten

Zorg en ouderenzorg versterken: ➤ +€10-15 miljard per jaar.

Onderwijs en jeugd: ➤ +€5 miljard/jaar. (mentale gezondheid, lerarentekorten, schoolgebouwen)

Rechtspraak en veiligheid:

➤ +€2 miljard/jaar. (rechters, agenten, cyberveiligheid, gevangenis)

Volkshuisvesting en infrastructuur (bouwen, spoor, digitalisering):

➤ Investeringsfonds van €20-30 miljard over 10 jaar.

Totaal: €17-22 miljard structureel + €2-3 miljard per jaar

3. Samenleving en Menselijke Maat

Bestaanszekerheid, sociale zekerheid, pensioenhervorming:

➤ +€6-10 miljard/jaar.

MKB, arbeid, belastingen verlagen onderin:

➤ €3-5 miljard per jaar .

(tegemoetkoming loonkosten, lagere btw, minder regeldruk)

Jeugdbeleid, opvoeding, verslavingszorg, sport, cultuur, dierenwelzijn: ➤ €3-4 miljard/jaar.

Totaal: €12-19 miljard/jaar

Wereld, Klimaat en Technologie

Defensie: ➤ **Naar NAVO-norm: +€4-5 miljard/jaar**

Klimaat & energiebeleid realistisch maken (schrappen bestaande plannen, investeren in technologie, waterbeheer, landbouwtransitie):

➤ **≈ budgetneutraal.**

Europa en buitenlandse steun: ➤ **Gelijk houden of licht afbouwen.**

AI, wetenschap, kenniseconomie: ➤ **+€1-2 miljard/jaar**

Totaal: €5-7 miljard/jaar

Totale jaarlijkse extra uitgaven:

Schatting: **€35 - 50 miljard** structureel per jaar,
plus ca. **€2-3 miljard/jaar** voor volkshuisvesting & infrastructuur.

Hoe we dit betalen (en waarom het kán)

1. Klimaatpot herverdelen.

➤ Ruim **€35 miljard** beschikbaar komende jaren.

(nu verspild aan inefficiënte maatregelen)

2. Afschaffen symboolsubsidies en EU-bijdragen beperken.

➤ **€5-10 miljard besparing.**

3. Sluitend begrotingsbeleid met hervormde belastingen.

➤ **Fiscale rechtvaardigheid zorgt voor hogere opbrengsten bij vermogens en multinationals zonder werk te straffen.**

4. Lagere zorg- en jeugdzorgkosten op termijn.

➤ **Preventie = besparing van miljarden op termijn.**

(jeugdzorg, uitkeringen, gezondheidskosten)

5. Geen koopkrachtcadeaus of koopstemmen.

➤ **We kiezen fundamentele herstructurering, geen jaarlijkse pleisters.**

Conclusie:

Ja, het kost tientallen miljarden. Maar het is uitvoerbaar. Niet met symboolbeleid, maar met keuzes. Wat wij voorstellen is geen wenslijst, maar een herverdeling van geld dat er al is.

Waarom dit werkt

Als mensen zien dat hun geld goed besteed wordt, groeit vertrouwen vanzelf. Niet alles hoeft méér te kosten. Veel moet gewoon anders.

Samengevat

Geen begrotingstrucs, geen greenwashing, geen labirint aan geldstromen. Gewoon: een eerlijke, heldere, rechtvaardige financiering van beleid dat ertoe doet.

Beleidsplan in 5 maatregelen

1. Klimaatfonds herbestemmen (direct uitvoerbaar)

Het klimaatfonds van €35 miljard wordt herzien. Minstens €15 miljard wordt direct vrijgemaakt voor: zorgpersoneel, onderwijshuisvesting, betaalbare woningbouw. Restfonds blijft beschikbaar, maar alleen nog voor concrete technologieën met meetbaar rendement.

2. Subsidietoets: afrekenen met weggegooid geld (eerste 100 dagen) RvhM introduceert een nationaal subsidietoetsingskader:

Elke subsidie wordt getoetst op doelmatigheid, bereik en maatschappelijk draagvlak. Structureel misbruik? Onmiddellijk stopzetten. Evaluatieplicht na 2 jaar verplicht voor elk project boven €10 miljoen.

3. Stop op externe inhuur en consultancy in overheidsdiensten (binnen 6 maanden)

Jaarlijkse kosten van meer dan €1,5 miljard aan consultants wordt radicaal teruggeschroefd. Tijdelijke functies worden structureel ingevuld. Rijksambtenaren krijgen weer inhoudelijke verantwoordelijkheid.

“We huren geen kennis meer in die we allang zelf hadden.”

4. Eerlijke loonstructuur bij overheid en semi-publieke sector

(binnen 1 jaar) Topinkomens bij zorgverzekeraars, woningcorporaties, onderwijsinstellingen en publieke omroep aan banden. Wet normering topinkomens (WNT) wordt aangescherpt en gehandhaafd. Beloning mag nooit meer dan 130% van een ministerssalaris bedragen. Géén uitzonderingen meer.

“Wie werkt in dienst van het publiek, wordt ook zo betaald.”

5. Begroting herstructureren langs menselijke prioriteiten

(nieuw model – structureel) We stappen af van begrotingsposten per ministerie. RvhM werkt naar een beleidsbegroting op basis van maatschappelijke doelen: bestaanszekerheid, veiligheid, toegankelijke zorg, goed onderwijs, onafhankelijke rechtspraak.

Tussenstand

Maatregel:	Jaarlijkse ruimte:
Herbestemming klimaatfonds (deel)	€15 miljard.
Snijden in externe inhuur	€1,5 miljard
Beëindiging inefficiënte subsidies	€3 miljard*
Versobering topbeloningen	€500 miljoen
Totaal herprioriteerbaar budget	~€20 miljard

* Indicatieve schatting; exacte besparing afhankelijk van toetsing.

“We hoeven geen extra geld te vinden; we moeten ophouden met weggooien. Zorg boven status, bestaanszekerheid boven symbool, en ruggengraat boven lobby.”

Algemene Rekenkamer –

De toeschouwer met goede cijfers, maar zonder gevolgen.

De Algemene Rekenkamer is hét orgaan dat controleert of het geld van de overheid goed wordt besteed. Klinkt belangrijk. En dat is het ook. Maar in de praktijk is de Rekenkamer een waakhond zonder tanden. Elk jaar worden we opnieuw getraakteerd op scherpe rapporten, en elk jaar gebeurt er... niets. De cijfers kloppen, de gevolgen niet.

Wat is het probleem?

1. Constateren zonder consequenties

De Rekenkamer levert haar werk af: heldere analyses, harde conclusies. Maar niemand is verplicht iets met hun bevindingen te doen. Ministers kunnen rustig verder etteren terwijl de Rekenkamer al jaren zegt: "Hier lekt geld weg, hier klopt het niet."

"Een dure brandmelder zonder brandweer."

2. Beperkte slagkracht

De Rekenkamer heeft geen juridische middelen om iets af te dwingen. Ze kan geen sancties opleggen, geen stappen ondernemen, geen bestuurders dwingen tot verantwoording. Ze zijn afhankelijk van de politieke wil die juist vaak ontbreekt.

3. Verantwoordelijkheid vervaagt

Omdat de Rekenkamer het zo netjes opschrijft, denken Kamerleden vaak: "Dat komt wel goed." Maar niemand wordt persoonlijk aangesproken. Geen minister valt, geen ambtenaar wordt teruggefloten. De machine draait door, al loopt hij vast.

4. Te veel vertrouwen in transparantie

De Rekenkamer werkt vanuit de gedachte dat meer transparantie automatisch leidt tot beter bestuur. Maar als niemand naar je luistert, heeft transparantie geen waarde. Dan ben je een lamp in een kamer waar niemand naar binnen durft te kijken.

Wat RvhM wil:

1. Versterk de positie van de Rekenkamer: De Rekenkamer moet bindende aanbevelingen kunnen doen en het recht krijgen om ambtenaren en bestuurders persoonlijk ter verantwoording te roepen. Geen vrijblijvendheid meer.

2. Verantwoordingsplicht in de Kamer: Wanneer de Rekenkamer een onacceptabele situatie aankaart, moet het parlement verplicht debatteren over vervolgstappen. Rapporten mogen niet meer verdwijnen in de la. Controle is pas iets waard als het gevolgen heeft.

3. Financiële dwarsliggers aanpakken: Als de Rekenkamer structureel wanbeleid constateert bij specifieke ministeries of uitvoeringsinstanties, moet er een mechanisme zijn om budgetten tijdelijk te bevriezen of onder verscherpt toezicht te plaatsen.

4. Openbare rating per ministerie: Laat de Rekenkamer jaarlijks een publieke score geven per ministerie: efficiëntie, transparantie, verantwoording. Geen technocratisch jargon, maar begrijpelijke oordelen waar burgers iets aan hebben.

“De Rekenkamer moet controleur én katalysator worden.”

“Wie wanbeleid levert, raakt zijn budget, macht of functie kwijt.”

De Nederlandsche Bank:

onafhankelijk, onaantastbaar, ongrijpbaar. De Nederlandsche Bank (DNB) hoort onze financiële waakhond te zijn. Onafhankelijk, deskundig en gericht op stabiliteit. Maar DNB is al jaren meer politicus dan toezichthouder geworden. En dat is gevaarlijk. In plaats van waarschuwen voor risico's, maakte DNB zichzelf medespeler in beleidsexperimenten: van negatieve rentes tot klimaatagenda's, van pensioenhervormingen tot Europese monetaire steun. Onafhankelijk? Alleen nog op papier. In de praktijk omarmde DNB de koers van de Europese Centrale Bank (ECB) zó volgzaam, dat kritiek taboe werd.

“Een toezichthouder die meebuigt met beleid, verliest zijn tanden, en daarmee ons vertrouwen.”

DNB legitimeerde jarenlang het rampzalige pensioenpuntenstelsel onder het mom van ‘noodzakelijke hervorming’. Het steunde de groene taxonomie van de EU, zonder democratisch mandaat of electorale toetsing. Het verzweeg de structurele risico's van huizenprijsinflatie, veroorzaakt door lage rente en scheefgroei in de economie. En het voert klimaatbeleid als financieel risico, zonder maatschappelijke consensus of politieke controle. DNB corrigeert de overheid niet meer, het loopt erachteraan. En zo werd een van de laatste onafhankelijke instituties alsnog ingekapseld in de Haagse en Brusselse bubbel.

Wat RvhM wil:

- **Herstel van échte onafhankelijkheid van DNB:**
Geen politiek sturingsmechanisme, maar kritische waakhond.
- **Inperking van mandaat uitbreiding:**
DNB gaat niet over klimaat, gendergelijkheid of sociale cohesie.

- **Openbare toetsing van beleidsadviezen:**
Als DNB zich mengt in politiek gevoelige dossiers, hoort daar ook publieke verantwoording bij.
- **Democratische review op Europese afstemming:**
Nederland mag niet klakkeloos ECB-beleid doorvoeren als het schadelijk is voor onze eigen economie of spaarder.
- **Transparantie over beloningen, nevenfuncties en netwerken van DNB-bestuurders:**
Geen old boys network achter gesloten deuren.

“Een centrale bank zonder tegenmacht is geen beschermer van stabiliteit, maar een sluipende macht op zichzelf.”

RvhM wil een DNB die teruggaat naar de kern: stabiliteit bewaken, risico's benoemen, de financiële sector in toom houden. Niet meer. Niet minder. Geen politieke koers. Geen groene missionaris. Geen pensioenvernieuwer. Maar gewoon: toezichthouder. Onafhankelijk, inhoudelijk, en voor de Nederlandse samenleving. Niet voor de Brusselse bestuurslaag.

De Planbureaus: Rekenmeesters, maar wie bestelt de som?

Nederland kent meerdere planbureaus: CPB, SCP, PBL, RIVM, etc. Ieder met een eigen taak. Ze berekenen, voorspellen, adviseren. Objectief, zeggen ze. Neutraal. Onafhankelijk. Maar als je goed kijkt, zie je iets anders: de illusie van objectiviteit in een ideologisch speelveld. Want wie bepaalt wát er doorgerekend wordt? Wie kiest het model, de aannames, de definities? Juist: de politiek. En dus rekenen planbureaus vaak mee aan voorstellen waarvan de uitkomst al gewenst is.

“Een planbureau rekent door wat gevraagd wordt; niet wat nodig is.”

RvhM respecteert expertise. Maar kennis is geen waarheid. En modellen zijn geen realiteit. Planbureaus hebben te veel macht gekregen in de framing van het debat, terwijl niemand ze verantwoordelijk houdt voor de gevolgen.

Denk aan: CPB-doorrekeningen van partijprogramma's die gedragseffecten, wantrouwen of uitvoerbaarheid niet meenemen. Adviezen over arbeidsmarkt, zorg, migratie en wonen die stelselmatig blind zijn voor morele grenzen of praktische uitvoerbaarheid. Klimaatmodellen vol aannames en onzekerheden die tóch als harde noodzaak worden gepresenteerd.

“Cijfers zijn waardevol, maar nooit zaligmakend.

En zeker niet politiek neutraal zolang de input selectief is.”

Wat wij willen:

- Openbare verantwoording van gebruikte modellen en aannames.
 - Onafhankelijke toetsing van de opdrachtformuleringen die ministeries aan planbureaus geven.
 - Meer ruimte voor alternatieve scenario's, ethische afwegingen en menselijke maat.
 - Minder blind vertrouwen op cijfers.
- Meer politieke moed om eigen keuzes te maken.

“Planbureaus mogen adviseren, niet regeren.

Een rekenmodel is geen kompas, hooguit een hulpmiddel.”

De Europese Centrale Bank (ECB) is een van de machtigste instituties in Europa en tegelijkertijd een van de minst democratische. Terwijl burgers zich afvragen waarom hun spaargeld verdampt, hun hypotheekrente explodeert en hun pensioen onzeker blijft, trekt de ECB aan onzichtbare touwtjes waar niemand op heeft gestemd. De ECB bepaalt de rente. Koopt staatsobligaties op. Drukt biljoenen euro's bij. Bepaalt in feite hoeveel jouw geld waard is en hoe lang je er iets mee kunt. En dit alles gebeurt met een technocratische zelfverzekerdheid die geen enkele publieke verantwoording kent.

***“Een democratie die haar munt opgeeft, geeft haar macht op.
Want wie geld uitgeeft dat hij niet begrijpt, raakt alles kwijt.”***

Wat RvhM wil:

- **Volledige transparantie van de ECB-besluitvorming:** Notulen, modellen en belangenverstrengelingen moeten openbaar.
- **Einde aan het opkopen van nationale schulden via de achterdeur:** Dit is politiek beleid zonder democratisch mandaat en drijft inflatie aan.
- **Strikte focus op prijsstabiliteit:** de ECB is géén ideologische machine. Ze moet gewoon doen waarvoor ze is opgericht: geld waard houden.
- **Verbod op het indirect financieren van lidstaten:** Dit leidt tot moreel wangedrag en ondermijnt gezonde begrotingsdiscipline.
- **Zeggenschap terug naar nationale parlementen:** Wij willen grip op monetair beleid.

“Nu stuurt een Europese elite bij wat ooit een nationale keuze was.”

De ECB heeft in tien jaar tijd meer macht gekregen dan honderd Tweede Kamers bij elkaar. Terwijl de burger bezuinigt, redt de bank multinationals en lidstaten zonder weerbaarheid. Dat is geen economie. Dat is een kartel.

“Het is genoeg geweest. Je kunt geen soeverein land zijn zonder soevereine munt. En je kunt geen eerlijke economie bouwen op schuld en schijnzekerheid.”

RvhM kiest niet voor sprookjespolitiek, maar voor realisme met ruggengraat. Nederland moet kunnen bijsturen waar het raakt aan ons bestaan. Ons geld, onze zekerheid, onze toekomst.

“De euro hoeft niet weg, maar de blindheid eromheen wél.”

De Europese Investeringsbank – Stil geld met grote macht

De Europese Investeringsbank (**EIB**) is misschien wel de meest onbekende, maar invloedrijke instelling binnen de EU. Een bank zonder publiek gezicht, maar met een jaarlijks uitleenvolume van meer dan 70 miljard euro. Officieel is het een “niet-politieke investeringsbank” van de EU, bedoeld om duurzame ontwikkeling, innovatie en economische groei te stimuleren. In werkelijkheid is de EIB een politiek verlengstuk van de Europese agenda, dat via leningen en investeringen sturende macht uitoefent zonder democratisch mandaat. En dat maakt het gevaarlijk.

Waar het misgaat:

- **Geen democratische controle:** De EIB beslist mee over miljardeninvesteringen, zonder direct toezicht van het Europees Parlement.
- **Verschuiving zonder debat:** Als de EIB besluit "klimaat" als prioriteit te zien, verschuiven miljarden zonder dat nationale parlementen iets te zeggen hebben.

- **Risico op schulden export:** De bank investeert ook buiten de EU, met publiek geld, zonder nationale afweging.
- **Verstrengeling met lobby's:** Grote infrastructurele en 'duurzame' projecten worden vaak via de EIB gefinancierd, met invloed van grote bedrijven en consultants.
- **Vage winst-doelstelling:** De EIB is zogenaamd non-profit, maar werkt wel met rendementseisen, risico-analyses en bankmodellen die innovatie kunnen verstikken.

Wat RvHM eist:

1. Transparantie over de investeringscriteria van de EIB. Waar gaat het geld naartoe, en waarom?
2. Nationaal parlementair veto bij grote investeringsbesluiten met Nederlands belastinggeld.
3. Stop op EIB-financiering buiten de EU zolang interne ongelijkheid toeneemt.
4. Echte toetsing op sociale impact. Geen enkel project mag via de EIB worden gefinancierd als het leidt tot privatisering van publieke voorzieningen of verdringing van lokale zeggenschap.
5. Onderzoek naar lobby-netwerken rondom EIB-financiering.

Onze stelling: De EIB is een Europese schaduwregering met een banklicentie. Zolang miljarden worden rondgepompt zonder controle, zal echte democratische politiek altijd achterlopen. RvHM wil financiële macht terug in publieke handen. Transparant, toetsbaar, en nationaal geborgd.

Het Internationaal Monetair Fonds (IMF):

hulp met bijsluiter, afhankelijkheid als verdienmodel

Het Internationaal Monetair Fonds presenteert zich als redder in nood. Als landen in financiële problemen raken, biedt het IMF steun. Maar die hulp komt zelden zonder prijs; en die prijs wordt vaak betaald door de bevolking, niet de veroorzakers. Het IMF werkt volgens een bekend

recept: een land raakt in een crisis, krijgt leningen; en in ruil daarvoor moet het snijden in sociale voorzieningen, publieke diensten en binnenlandse autonomie. Het narratief is telkens hetzelfde: bezuinigen, privatiseren, liberaliseren. En daarna? Nog meer schulden, nog minder zeggenschap.

“Het IMF biedt geen reddingsboei, maar een contract en in de kleine lettertjes staat: eigen koers inleveren.”

Wat er mis is met het IMF: Het standaardrecept van structurele aanpassingsprogramma's heeft in tientallen landen geleid tot massale armoede, werkloosheid en sociale onrust. Het IMF ondergraaft democratie door beleid op te leggen dat door geen enkele bevolking is gekozen. Het geeft miljarden aan falende regimes, zolang ze maar de bezuinigingslijn volgen. En het gebruikt schuldafhankelijkheid als geopolitiek instrument, vaak in het voordeel van westerse belangen. Nederland is als donorland mede verantwoordelijk voor deze aanpak. We leveren miljarden aan een fonds dat andere landen politiek in gijzeling houdt, en ondertussen zelf niets leert van haar fouten.

Wat RvhM wil:

(1)Transparantie over Nederlandse bijdrage aan het IMF: waar gaat ons geld heen, en onder welke voorwaarden? **(2)**Stoppen met blanco mandaat: geen steun aan IMF-beleid dat leidt tot massale sociale schade of democratische afbraak. **(3)**Beleidsruimte voor landen zelf: IMF-hulp mag geen dictaat zijn. Ondersteuning moet landen sterker maken, niet afhankelijk.

Onze koers:

Een eerlijke lastenverdeling: wie veel bezit, draagt meer bij.

Stop het toeslagenlabyrint: zorg voor directe, begrijpelijke regelingen.

Saneer onzinnige uitgaven: geen marketingbudgetten voor beleidsfalen, geen consultantsfabrieken die beleid in cirkels trekken.

Een fonds voor echte transitie: niet nog een "groen" vehikel voor VNO-NCW, maar een kapitaalreserve voor burgers, kleine ondernemers en publieke sector.

En vooral: volledige transparantie over wie hoeveel krijgt, betaalt en ontwijkt. De schatkist is geen machine. Het is een morele spiegel. Als die spiegel steeds laat zien dat grote belangen worden ontzien en de samenleving telkens mag bijlappen, dan zegt RvhM:

“Sluit die spiegel. Open de boeken. En begin opnieuw. Want geld is er. Maar niet voor wie het nodig heeft, alleen voor wie dichtbij zit. RvhM breekt die cirkel. De schatkist moet terug naar het volk.”

De Wereldbank – Hulp of Schuld?

De Wereldbank is een internationale financiële instelling die officieel werd opgericht in 1944 tijdens de Bretton Woods-conferentie. Haar doel was eenvoudig: hulp bieden aan landen voor wederopbouw en ontwikkeling. In de praktijk richt de Wereldbank zich vooral op lage- en middeninkomenslanden met leningen voor infrastructuur, onderwijs, gezondheidszorg en economische hervormingen.

Na de verwoestingen van de Tweede Wereldoorlog wilden de geallieerden een financieel systeem opzetten dat economische wederopbouw en samenwerking kon bevorderen. De Wereldbank moest projecten financieren in landen die te arm waren om zelfstandig te investeren in hun ontwikkeling. Daarbij ging het in het begin vooral om fysieke infrastructuur: wegen, energiecentrales, havens, enzovoort.

Hoewel het doelontwikkeling is, blijkt de praktijk complexer en vaak oneerlijk: de leningen van de Wereldbank gaan vaak gepaard met harde voorwaarden. Landen moeten hun economie liberaliseren, staatsbedrijven privatiseren en subsidies op basisbehoeften schrappen.

Multinationals profiteren van de projecten. Het geld gaat naar wegen en netwerken die buitenlandse investeerders toegang geven, niet per se naar de behoeften van de lokale bevolking. De landen die het meeste te zeggen hebben binnen de Wereldbank, zijn de rijkste landen. Wie betaalt, bepaalt. Het gevolg: ontwikkelingslanden blijven gevangen in een cyclus van schuld, afhankelijkheid en uitverkoop van natuurlijke hulpbronnen.

Wat betekent dit voor Nederland?

Nederland is lid van de Wereldbank en financiert mee. Toch is er nauwelijks democratisch debat over hoe dat geld wordt besteed. Terwijl we bezuinigen op zorg en onderwijs in eigen land, geven we geld uit aan internationale projecten waar vooral grote bedrijven beter van worden. Nederlandse bedrijven profiteren soms van Wereldbankprojecten, maar dat gaat ten koste van zelfredzaamheid van landen die hulp juist nodig hebben.

“Het systeem is niet gericht op rechtvaardigheid, maar op economische toegang.”

Internationale hulp is waardevol; als het eerlijk is. Wij geloven niet in een hulpstructuur waarin rijke landen hun economische model opdringen aan armere landen.

RvhM pleit voor: eerlijke samenwerking op basis van gelijkwaardigheid. Transparantie in alle projectvoorwaarden. Geen steun aan projecten die vooral buitenlandse bedrijven bevoordelen. Echte hulp begint niet met schulden. Echte hulp versterkt de ander, zonder verborgen agenda.

RvhM kiest niet voor een wereldbank die winst als moreel kompas gebruikt. Wij kiezen voor een eerlijke wereldorde, waarin samenwerking geen dekmantel is voor overheersing.

RvhM — Radicaal vanuit het Midden

2. Democratie en Bestuur

Nederland is de controle over zichzelf kwijt. Politici worden niet afgerekend op daden, maar op woorden. Ministers komen en gaan zonder verantwoordelijkheid. En besluiten worden steeds vaker buiten het zicht van de kiezer genomen. In Brussel, in achterkamertjes, of in 'onafhankelijke' commissies. RvhM wil de macht terugbrengen naar waar die hoort: bij de burger. Wij hervormen de democratie niet om méér regels te maken, maar om het vertrouwen te herstellen. Geen systeemveranderingen voor de vorm, maar maatregelen die bestuur weer transparant, aanspreekbaar en dienstbaar maken.

1. Politieke verantwoordelijkheid moet weer iets betekenen:

Ministers die falen, stappen op en keren niet zomaar terug via zijdeurtjes. Geen wachtgeld voor bestuurders die zelf opstappen. Parlementaire enquêtes worden gevolgd door daden, niet rapporten in een la.

2. Bestuur dicht bij de burger: Gemeenten krijgen meer regie over woningbouw, zorg en veiligheid; met bijbehorend budget. Burgers krijgen het recht om lokale referenda aan te vragen bij grote ingrepen. Nationale politici mogen niet langer lokale besluiten overrulen zonder toetsing.

3. Macht hoort bij mandaat: Europese verdragen die nationale bevoegdheden afstaan moeten per referendum worden goedgekeurd. Afschaffen van baantjescarousel tussen politiek, lobby en topambtenarij. Herstel van dualisme: Kamerleden zijn volksvertegenwoordigers, geen PR-mensen van hun minister.

Hoe we dit betalen

(1)Minder ambtelijke overlap tussen bestuurslagen scheelt miljoenen.

(2)Stop op dure beleidsadviezen en consultancy in beleidsvorming.

(3)Transparantere begroting voorkomt verspilling en ondoelmatige subsidies.

Waarom dit werkt

Democratie is meer dan stemmen. Het is voelen dat je stem telt, dat beleid uitlegbaar is, en dat bestuurders niet boven maar in dienst staan van de samenleving. RvM wil een bestuurscultuur die weer werkt voor Nederland.

Samengevat

Niet méér bestuur, maar beter bestuur.

“Echte democratie is niet bang voor de kiezer.”

Ministeries en Topambtenaren – de onzichtbare macht

In Nederland lijkt het alsof ministers het land besturen. Maar wie even onder de oppervlakte kijkt, ziet een ander beeld. De werkelijke continuïteit, sturing en filtering van beleid ligt bij topambtenaren. Zij schrijven de brieven, zij bouwen de nota's, zij trekken aan de touwtjes van wat wel en niet bij de minister op het bureau belandt. In elke crisis, elke beleidsdraai en elke politieke beslissing, zijn het deze mensen die bepalen wat politiek haalbaar heet, en wat zogenaamd 'onuitvoerbaar' is.

“Ambtenaren zijn niet neutraal; ze zijn geconditioneerd door het systeem dat hen in stand houdt.”

Deze elite van beleidsmakers schuift moeiteloos van het ene ministerie naar het andere. En als het ze niet bevalt, wisselen ze van functie, zonder ooit afgerekend te worden op hun fouten. Want zij zitten nooit aan tafel bij de talkshows. Zij worden nooit ondervraagd in de Kamer. En zij verdwijnen nooit van het toneel, hoeveel beleid er ook faalt. Van het toeslagenschandaal tot het stikstofbeleid, van onderwijsverwaarlozing tot zorgverrommeling; wie denkt dat ministers dit alleen hebben veroorzaakt, begrijpt niet hoe macht werkt in Nederland. Veel ministers zijn tijdelijke passanten in een wereld waar de vaste macht precies weet wat ze doet, en zich zelden laat corrigeren.

RvhM stelt voor

(1)Een einde aan de ongrijpbare top van het ambtelijk apparaat. **(2)**Volledige transparantie over wisselingen tussen politiek en ambtelijke top. **(3)**Persoonlijke verantwoording bij grove beleidsfouten of politieke manipulatie. **(4)**Afschaffing van de draaideur tussen ministeries, lobbygroepen en adviesbureaus. **(5)**Instelling van een parlementair controleorgaan op het functioneren van topambtenaren.

Zolang het ministerie belangrijker is dan de minister, is Nederland geen parlementaire democratie, maar een bureaucratische schijnvertoning.

Wij willen geen ambtenaren jacht, maar wél ambtenaren die begrijpen:

“Dienstbaarheid is géén recht, maar een plicht.”

De macht moet terug naar waar ze hoort; bij het volk, via de Kamer, en via ministers die écht durven sturen. Niet via beleidslagen die zich verschuilen achter jargon, rapporten en ‘uitvoeringsproblemen’.

***“Wie geen politiek mandaat heeft,
hoort ook niet de lakens uit te delen.”***

De Hoge Raad – onaantastbaar maar niet onschuldig

De Hoge Raad is het hoogste rechtscollege van Nederland. Onaantastbaar, zeggen ze. Maar onaantastbaar mag nooit hetzelfde betekenen als onbespreekbaar. In theorie is de Hoge Raad er om rechtszekerheid te waarborgen en de wet uniform toe te passen. In de praktijk is het vaak een politiek gecorrigeerd orgaan dat het falen van beleid recht moet praten. Of het nu om toeslagen, belastingzaken of fundamentele vrijheden gaat.

“De machtigste rechterlijke stem van Nederland spreekt zelden met de burger; maar vaak namens de staat.”

De Hoge Raad is géén volksorgaan. Geen gekozen vertegenwoordiging. Geen directe verantwoording. Maar wél een instelling die met haar uitspraken enorme invloed heeft op belastingrecht, bestuursrecht, strafrecht en zelfs politieke besluitvorming. En wat doet de Tweede Kamer? Die houdt netjes afstand. Want de rechterlijke macht mag niet bekritiseerd worden. Dat is ‘gevaarlijk’, ‘anti-democratisch’, ‘rechtsstatelijk heiligschennis’. Maar wie bewaakt de bewakers?

RvhM wil niet tornen aan de onafhankelijkheid van de rechtspraak. Wel aan haar onaantastbaarheid. Want wanneer rechters beginnen met rechtsvorming in plaats van rechtsinterpretatie, raakt de macht uit balans.

Wij pleiten voor:

(1) Meer transparantie over benoemingen en nevenfuncties van raadsheren. (2) Openbare reflectie op de maatschappelijke impact van jurisprudentie. (3) Een duidelijke grens tussen rechter en wetgever. (4) Eerlijke toetsing van rechterlijke macht door een onafhankelijk toezichtsorgaan.

Rechters hoeven geen politici te worden. Maar als ze de gevolgen van beleid continu juridisch recht praten; dan worden ze medeverantwoordelijk voor het onrecht dat mensen voelen.

“De Hoge Raad is belangrijk, maar onfeilbaar is niemand; zeker de macht niet.”

Raad van State – De schaduwregering zonder mandaat

De Raad van State is officieel het hoogste adviesorgaan van de regering én de hoogste bestuursrechter. In werkelijkheid is het een elitaire dubbelfunctie-instelling waar kritiek zelden doordringt en macht nauwelijks zichtbaar is. Wat klinkt als een neutrale waakhond, is in de praktijk een verlengstuk van beleid; maar dan zonder de kiezer.

“Geen controle op de macht. Controle vóór de macht.”

De Raad van State adviseert over vrijwel alle wetsvoorstellen. Ministers luisteren, Kamerleden buigen, maar niemand buiten Den Haag weet wat de Raad precies doet. Macht in stilte, zonder echte tegenspraak. De adviezen van de Raad van State worden vaak gebracht als neutraal, maar zijn doordrenkt van technocratisch denken: behoudend, systeembevestigend en weinig oog voor maatschappelijke realiteit. Ze drukken verandering liever de kop in dan dat ze het faciliteren. Voorzitter: de koning. Dat klopt, nog steeds. De voorzitter van de Raad van State is de koning, een niet-verkozen staatshoofd zonder politieke rol, die toch het hoogste adviesorgaan “leidt”. Formeel heeft hij geen stem in de adviezen, maar het symbolische signaal is glashelder: de elite adviseert elkaar.

Als hoogste bestuursrechter toetst de Raad van State ook of de overheid zich aan de wet houdt. Maar hoe onafhankelijk is dat, als dezelfde Raad net advies heeft gegeven over die wet? In sommige zaken is de Raad rechter over beleid dat zij zélf heeft helpen vormgeven.

Wat wil RvhM?

1. Splitsing van functies: De Raad van State moet worden opgesplitst: één instantie voor wetgevingsadvies, één voor bestuursrechtspraak. Geen vermenging meer van adviserende en rechterlijke macht. Geen belangenverstrengeling in toga.

2. Democratische toets op de adviezen: Alle adviezen van de Raad van State moeten volledig transparant worden gepubliceerd, inclusief afwijkende meningen binnen het orgaan. Kamerleden moeten een plicht hebben om gemotiveerd af te wijken of te volgen. Geen automatische knikjes meer.

3. Einde symbolisch koningschap: De Koning hoort geen formele rol meer te spelen in een democratisch adviesorgaan. Niet als voorzitter, niet als vlag, niet als excuus. RvhM wil dit relik uit het systeem snijden. De overheid moet bestuurd worden door gekozen leiders, niet bekroonde symbolen. Als je wetgeving door een muur van adviseurs laat gaan, hoor je als samenleving te weten wie ze zijn, wat ze willen, en wie ze tegenhoudt.

“De Raad van State is te vaak een rem op vernieuwing, en te zelden een schild voor de burger.”

RvhM zegt: Scheid rechtspraak en advies. Transparantie boven traditie.
Geen dubbele petten. Geen dubbele agenda's.
Het hoogste adviesorgaan moet óók aanspreekbaar zijn.

De Kiesraad

"De hoeder van de democratie, of gewoon een postkantoor met stemplicht?" De Kiesraad zou het fundament moeten zijn van verkiezings integriteit; onafhankelijk, neutraal, objectief. Een baken van vertrouwen in een tijd van groeiende scepsis. Maar wat doet de Kiesraad écht? Laat het duidelijk zijn: de Kiesraad is geen waakhond, maar een doorgeefluik. Geen controleur, maar een verwerker. Geen beschermer van de kiezer, maar een verlengstuk van het systeem dat er al zit.

"Als de Kiesraad al wakker ligt van de staat van onze democratie, dan verbergt ze dat goed."

Geen controle op partijfraude. Geen controle op donor constructies. Geen fundamentele toetsing van wat partijen beloven of wie ze financieel voeden. Wat resteert, is een procedureel orgaan dat vooral zorgt dat de lijsten kloppen en de zetels optellen. Precies de reden waarom wantrouwen toeneemt.

Wat is de Kiesraad als ze zich niet bemoeit met: Transparantie van partijfinanciering? Fraudegevoelige macht van lobbyclubs? Nep bewegingen die worden opgericht als verkapte marketingcampagne?

***"Democratie is meer dan hokjes aankruisen;
het is weten waarop je stemt, en wie er achter die partij zit."***

Wat RvhM wil

(1)Openbare registers van alle partijfinanciering. **(2)**Duidelijke regels voor deelname van schimmige stichtingen of buitenlandse donoren. **(3)**Een echte toets op transparantie en herleidbaarheid van partijstructuren. En als dat betekent dat de Kiesraad wakker moet worden uit haar comateuze technocratie; dan is dat maar zo.

“Wie de stem van het volk niet beschermt, verdient het vertrouwen van dat volk niet.”

De Eerste Kamer – Theater van schijncontrole

De Eerste Kamer heet officieel de "kamer van heroverweging", maar in de praktijk is het steeds vaker een kamer van politieke afrekening of partijdiscipline. Ooit bedoeld als laatste inhoudelijke check op wetten, is de Senaat verworpen tot een politiek wapen van partijen die hun zin niet kregen in de Tweede Kamer.

“De Eerste Kamer is geen verstandige grootouder meer; het is de tweede helft van dezelfde ruzie.”

Wat is het probleem?

1. Verkeerd gekozen; verkeerd gebruikt: Leden van de Eerste Kamer worden niet rechtstreeks verkozen door het volk, maar via Provinciale Staten. Dat maakt het een indirect gekozen orgaan zonder helder mandaat. En toch blokkeert of keurt het wetten goed die de samenleving rechtstreeks raken. Dat is democratisch wringen.

2. Vertraging zonder verbetering: In plaats van wetten beter te maken, worden ze vertraagd of gesaboteerd. Niet op basis van inhoud, maar omdat partijen in de oppositie “hun tanden willen laten zien”. De senaat wordt zo een politiek speelveld, geen inhoudelijke correctie.

3. Verantwoording zonder vertegenwoordiging: Eerste Kamerleden zijn onzichtbaar, maar machtig. Ze debatteren nauwelijks met het volk, geven zelden interviews, en krijgen geen directe tik op de vingers bij verkiezingen. En toch kunnen ze cruciale wetten tegenhouden. Macht zonder verantwoordelijkheid.

4. Hamerstukken zonder kennis: Veel wetsvoorstellen gaan "per hamerstuk" door de Eerste Kamer: een formaliteit, nauwelijks inhoudelijke behandeling. Tegelijk hebben veel senatoren meerdere functies en te weinig tijd om complexe wetgeving écht te toetsen. Het zou een waakhond moeten zijn, maar is vaak gewoon een stempelmachine; of een blokkade.

“Je kunt niet zeggen dat je een wet democratisch hebt aangenomen, als de helft van het proces plaatsvindt zonder directe stem van het volk.”

Wat wil RvhM?

1. Een directe stem voor de kiezer: RvhM wil de Eerste Kamer óf afschaffen, óf omvormen tot een direct gekozen controlerende kamer met een helder en afgebakend mandaat. Geen schimmige macht meer achter de schermen, maar democratische helderheid.

2. Inhoud boven partijbelang: Geen partijdiscipline meer in de Senaat. RvhM stelt voor dat Eerste Kamerleden zonder partijlijn stemmen, als onafhankelijke toezichthouders met inhoudelijke dossiers. Wie wetten toetst, hoort geen partijtje mee te spelen.

3. Echte toets, of geen toets: Of de Senaat wordt een echte inhoudelijke toetskamer met juridische en maatschappelijke deskundigheid, óf we stoppen met het toneelstuk. Een parlementaire schijncontrole maakt wetten niet beter, maar de politiek wel ondoorzichtiger.

RvhM zegt: Afschaffen of hervormen, maar geen half werk. Wie wetten toetst, moet boven de partijen staan. Democratische legitimiteit is geen luxe, maar voorwaarde.

“De Eerste Kamer lijkt op een brandweer die alleen uitrukt als ze een statement wil maken, en soms de brand laat smeulen als politiek signaal.”

De klachtenlijn van het falend systeem: De Nationale Ombudsman is in theorie het laatste vangnet als de overheid je laat vallen. Een onafhankelijk instituut waar je terecht kunt als je geen gehoor vindt bij instanties. Klinkt mooi. Maar in de praktijk? Een signaalgever zonder tanden. Elk jaar verschijnen er rapporten vol terechte klachten, rake observaties en morele oproepen. En elk jaar verandert er bar weinig. De politiek zegt: “We nemen het mee.” En stopt het vervolgens in dezelfde la als alle andere goedbedoelde adviezen. De ombudsman heeft geen macht, geen dwangmiddel, geen doorzettingskracht. Alleen woorden. En in een systeem dat doof is geworden voor woorden, is dat niet genoeg.

RvhM zegt: Als je je burgers structureel in de kou zet, kun je geen vertrouwen vragen. Dan moet je vertrouwen verdienen. We willen een ombudsman die niet alleen roept, maar grijpt. Met terugvorderingsrecht, sancties en de mogelijkheid om dossiers te openen zónder politieke goedkeuring.

“Een overheid die écht leert van fouten, begint met luisteren en stopt met negeren.”

RvhM — Radicaal vanuit het Midden

3. Decentralisatie

Nederland is te centraal geregeld voor een samenleving die zo divers en dynamisch is. Gemeenten krijgen taken zonder middelen. Burgers mogen kiezen, maar zelden echt beslissen. En belangrijke besluiten worden genomen in gesloten circuits ver weg van de mensen die het aangaat. RvhM gelooft: de kracht van Nederland zit niet in de top, maar in de breedte. We geven de regio meer regie, geven gemeenten échte middelen en maken de overheid aanspreekbaarder. Wie dichterbij de gevolgen zit, moet ook mee mogen beslissen.

1. Gemeenten serieus nemen

(1)Gemeenten krijgen structureel budget bij elke nieuwe taak die ze uitvoeren. **(2)**Herziening van het gemeentefonds: eerlijke verdeling op basis van behoefte en draagkracht. **(3)**Meer ruimte voor eigen beleid, minder Haagse blauwdrukken.

2. Burgerzeggenschap versterken

(1)Recht op lokale referenda bij grote infrastructurele of sociale projecten. **(2)**Burgerberaden met doorzettingsmacht bij controversiële onderwerpen. **(3)**Meer transparantie over besluitvorming op alle bestuursniveaus.

3. Macht terugbrengen in balans

(1)Hervormen van provinciale politiek: minder abstract, meer betrokkenheid. **(2)**Terugdraaien van doorgeschoten schaalvergroting in zorg, onderwijs en woningbouw. **(3)**Duidelijke bevoegdheidsverdeling tussen rijk, regio en gemeente, zonder grijs gebied.

Hoe we dit betalen

Afschaffen van inefficiënte Haagse tussenlagen en dubbele controlemechanismen. Betere benutting van regionaal menselijk kapitaal voorkomt externe inhuur.

Bestuur op maat is bestuur met draagvlak

Als mensen zélf invloed ervaren, groeit het vertrouwen. En dát is de kern van democratie: het gevoel dat het ook van jou is. Niet minder overheid, maar een overheid die luistert. Geen macht in een toren, maar verantwoordelijkheid op de grond. Hoe kleiner de afstand tot de burger, hoe groter de kans op vertrouwen.

De realiteit

In theorie zijn gemeenten het hart van de democratie. In praktijk zijn ze verworpen tot logge uitvoeringsmachines met te weinig grip, te veel taken en vooral: te weinig vertrouwen van hun eigen inwoners. Provincies zitten opgesloten tussen rijksbeleid en regionale overlegstructuren. Waterschappen zijn schimmiger dan menig lobbyclub. En burgerparticipatie? Dat is vaak een papieren schijnvertoning met flyers, enquêtes en een klankbordgroep van drie gepensioneerden.

“Decentralisatie zonder visie is gewoon: problemen doorschuiven.”

Gemeenteraden zijn uitgekleeft.

Ze controleren amper nog.

Burgemeesters zijn benoemde burgertemmers.

En wie wél iets zegt, wordt afgedaan als lastig.